

การระดมสมองเพื่อการพัฒนามหาวิทยาลัยในระยะยาว ครั้งที่ 34
คณะกรรมการสภามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
เรื่อง “การจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษใน มจร.”
วันศุกร์ที่ 9 กันยายน 2554
ณ ห้องประชุมสนั่น สุมิตร
อาคารสำนักงานอธิการบดี ชั้น 9
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

ผู้มาประชุม

1. รศ. ดร. ไพบุลย์	หังสพฤกษ์	ที่ปรึกษาสภามหาวิทยาลัย	
2. รศ. ดร. ไกรวุฒิ	เกียรติโกมล	ที่ปรึกษาสภามหาวิทยาลัย	
3. ดร. ทองฉัตร	หงส์ดารมภ์	นายกสภามหาวิทยาลัย	
4. ศ. ดร. พจน์	สะเพียรชัย	กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ	
5. ศ. เกียรติคุณ นายแพทย์ไกรสิทธิ์ ตันติศิรินทร์		กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ	
6. ศ. ดร. ยงยุทธ	ยุทธวงศ์	กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ	
7. ศ. ดร. ชัยอนันต์	สมุทวนิช	กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ	
8. ดร. พิสิฐ	ลีอาธรรม	กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ	
9. นายธีระพล	พฤษภาทร	กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ	
10. นายเชมทัต	สุคนธ์สิงห์	กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ	
11. นายสนั่น	อังอุบลกุล	กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ	
12. นายโสภณ	ศิริรัชตพงษ์	(แทน) นายกสมาคมนักศึกษาเก่า	กรรมการ
13. รศ. ดร. ศักรินทร์	ภูมิรัตน์	อธิการบดี	กรรมการ
14. รศ. อติศักดิ์	พงษ์พูลผลศักดิ์	ประธานสภาคณาจารย์และพนักงาน	กรรมการ
15. รศ. ดร. บุญเจริญ	ศิริเนาวกุล	คณบดี	กรรมการ
16. ศ. ดร. ณรงค์ฤทธิ์	สมบัติสมภาพ	กรรมการจากสภาวิชาการ	กรรมการ
17. รศ. วารุณี	เตีย	กรรมการจากสภาวิชาการ	กรรมการ
18. ผศ. ดร. ดวงรักษ์	นันทิสารกุล	ผู้แทนคณาจารย์ประจำ	กรรมการ
19. นางสาวกนกรัตน์	นาคหุทัย	ผู้แทนพนักงาน	กรรมการ
20. ผศ. ดร. ทิพวรรณ	ปิ๋นวินัยกุล	รองอธิการบดีฝ่ายการเงินและทรัพย์สิน	เลขานุการ
21. นางสาวนงลักษณ์	อ่องสุวรรณ	หัวหน้างานการประชุมและพิธีการ	ผู้ช่วยเลขานุการ
22. ดร. เกษรา	วามะศิริ	ที่ปรึกษาอาวุโสอธิการบดี	
23. รศ. ดร. สมชาย	จันทร์ชานา	ที่ปรึกษาอธิการบดี	
24. รศ. ดร. ปันทิติ	พึงธรรมสาร	รองอธิการบดีฝ่ายวิจัย	
25. ผศ. สุภาณี	เลิศไทรรักษ์	รองอธิการบดีฝ่ายบุคคล	
26. ผศ. ดร. ประเสริฐ	คันธมานนท์	รองอธิการบดีอาวุโสฝ่ายบริหาร	
27. รศ. ดร. สุวิทย์	เตีย	รองอธิการบดีอาวุโสฝ่ายวิชาการ	

28. รศ. ดร. โสพล	สุวรรณยืน	รองอธิการบดี มจร. บางขุนเทียน
29. ผศ. ดร. บัณฑิต	ทิพากร	รองอธิการบดีฝ่ายพัฒนาศึกษา
30. ผศ. ดร. วรณช	เกิดสินธุ์ชัย	คณบดีคณะวิทยาศาสตร์
31. รศ. นฤมล	จีโยชค	คณบดีคณะทรัพยากรชีวภาพและเทคโนโลยี
32. ผศ. ดร. พาสีทิ	หล่อธีรพงศ์	คณบดีบัณฑิตวิทยาลัยการจัดการและนวัตกรรม
33. รศ. ดร. สิทธิชัย	แก้วเกื้อกุล	คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี
34. ดร. วีระพันธุ์	ชินวัตร	คณบดีคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบ
35. ดร. อาบทิพย์	ธีรวงศ์กิจ	(แทน) ผู้อำนวยการสถาบันวิทยาการหุ่นยนต์ภาคสนาม
36. ดร. วรธนา	เต็มสิริพจน์	ผู้อำนวยการกองแผนงาน
37. ดร. ผ่องศรี	เวสารัช	หัวหน้าศูนย์ส่งเสริมงานวิจัยและทรัพย์สินทางปัญญา
38. ผศ. ดร. วาริช	ศรีละออง	Stewardship
39. รศ. ดร. พงศ์พันธ์	แก้วตาทิพย์	Stewardship
40. ผศ. ดร. สันติ	เจริญพรพัฒนา	Stewardship
41. ดร. ภูมิ	ภูมิรัตน์	Stewardship

ประเด็นระดมสมองเพื่อพัฒนามหาวิทยาลัย

รศ. ดร. วิวัฒน์ เรื่องเลิศปัญญากุล ประธานคณะทำงานโครงการสนับสนุนการจัดตั้งห้องเรียนวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนโดยการกำกับดูแลของมหาวิทยาลัย (วมว.) นำเสนอวาระระดมสมอง เรื่อง “การจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษใน มจร.” รายละเอียดสรุปได้ดังนี้

ในปี 2555 ประเทศไทยมีโครงการห้องเรียนพิเศษทางวิทยาศาสตร์สามารถรองรับนักเรียนประมาณ 8,000 คน กระจายอยู่ตามหน่วยงานต่าง ๆ ได้แก่ โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย 12 แห่ง โรงเรียนห้องเรียนพิเศษของกระทรวงวิทยาศาสตร์ ซึ่งส่วนหนึ่ง มจร. ช่วยดูแลอยู่ 7 แห่ง โรงเรียนในสังกัด สพฐ. 195 โรงเรียน กระจายอยู่ทั่วประเทศ นอกจากนี้ ยังมีการจัดตั้งห้องเรียนพิเศษ หรือห้อง gifted ตามโรงเรียนต่างๆ อีกมากมายรวมถึงโครงการพัฒนาอัจฉริยภาพและค่ายวิทยาศาสตร์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในช่วงสองทศวรรษที่ผ่านมา

โครงการดังกล่าว มจร. ได้รับผิดชอบดูแลอยู่ส่วนหนึ่ง โดยจัดในรูปแบบต่าง ๆ 7 โครงการดังนี้

1. โครงการพัฒนาอัจฉริยภาพสำหรับเด็กและเยาวชน (Junior Science Talented

Program : JSTP)

มจร. โดย ดร. กฤษณพงศ์ กีรติกรได้รับมอบหมายให้ดูแลโครงการ JSTP ในส่วนของมัธยมศึกษาตอนต้น ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2541 โดยรับนักเรียน จำนวน 20 – 35 คน/ปี โครงการนี้มีเป้าหมายในการคัดเลือกและบ่มเพาะนักวิจัยรุ่นเยาว์ผ่านการเข้าค่ายเสริมวิทยาศาสตร์ในช่วงปิดภาคเรียนและทำโครงการโดยมีนักวิทยาศาสตร์พี่เลี้ยงคอยดูแลให้คำปรึกษา ได้รับงบประมาณจาก สวทช 2.3 ล้านบาทต่อปี (ปี 2554) ปัจจุบันโครงการนี้อยู่ภายใต้การดูแลของสถาบันการเรียนรู้

ปัจจุบันโครงการดังกล่าวดำเนินการโดยความร่วมมือของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ในปีการศึกษา 2554 มีนักเรียน 64 คน มจร. ดูแลอยู่ 22 คน การคัดเลือกนักเรียนเข้าโครงการจะเลือกจากการสัมภาษณ์โดยดูความสนใจในโครงการต่าง ๆ ไม่ดูจากคะแนนสอบ เช่นเดียวกับการคัดเลือกเด็ก 2B-KMUTT

2. โครงการ 2B-KMUTT

โครงการ 2B-KMUTT เริ่มดำเนินการตั้งแต่ พ.ศ. 2546 รับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 – 5 จำนวนประมาณ 300 คน มาเข้าค่ายเสริมวิชาการ/วิจัยช่วงปิดภาคฤดูร้อน โดยมีเป้าหมายเพื่อคัดเลือกนักเรียนที่มีความสามารถในการดำเนินการทำวิจัยเข้าศึกษาต่อใน มจร. ใช้งบประมาณของ มจร. ส่วนคัดเลือกนักศึกษาเป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่เป็นฝ่ายเลขานุการโครงการฯ

3. โครงการทุนเพชรพระจอมเกล้า

โครงการทุนเพชรพระจอมเกล้าจัดตั้งขึ้นเพื่อให้ทุนสนับสนุนและพัฒนาศักยภาพนักศึกษา มจร. ที่มีความสามารถพิเศษ ปัจจุบันได้ใช้เป็นเครื่องมือในการจูงใจนักเรียนที่มีความสามารถให้เข้าศึกษาต่อที่ มจร. ผ่านการ active recruitment งบประมาณที่ใช้เป็นของ มจร. หน่วยงานที่รับผิดชอบคือ กองกิจการนักศึกษา

4. โครงการห้องเรียนพิเศษวิทยาศาสตร์ สพฐ. สสวท/โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย

(OBEC/PCC)

โครงการห้องเรียนพิเศษวิทยาศาสตร์ เริ่มในปี 2550 เป็นโครงการสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย รับนักเรียนจำนวน 40 คน/ชั้นปี มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาบุคลากรทางด้านวิทยาศาสตร์ของประเทศ เพิ่มโอกาสให้กับนักเรียนในท้องถิ่นในการพัฒนาศักยภาพด้านวิทยาศาสตร์ มีโรงเรียนของ สพฐ. ในโครงการทั้งสิ้น 195 โรงเรียนและโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัยอีก 12 โรงเรียน โครงการนี้ใช้รูปแบบการจัดหลักสูตรพิเศษ ห้องเรียนวิทยาศาสตร์ระดับมัธยมปลายในการดำเนินการ ได้รับงบประมาณสนับสนุนเพิ่มเติมจาก สพฐ. ในส่วนของ มจร. ได้รับมอบหมายให้ดูแลเขตภาคกลางตอนล่าง 22 โรงเรียน (และจุฬาภรณ์ฯ เพชรบุรี) โดยมี มจร. ราชบุรีเป็นหน่วยงานกลางในการประสานงาน

5. โครงการห้องเรียนวิศวะ-วิทย์ ดรุณสิกข์าลัย (Darunsikkhalai Science Classroom : DSS)

DSS เป็นโครงการสนับสนุนการจัดตั้งห้องเรียนวิทยาศาสตร์ในโรงเรียน โดยการกำกับดูแลของมหาวิทยาลัย กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (โครงการ รวมว.) เริ่มในปี 2550 มีเป้าหมายเพื่อผลิตนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ดำเนินการผ่านการจัดหลักสูตรพิเศษ ห้องเรียนวิทยาศาสตร์ ระดับมัธยมปลาย (โรงเรียนประจำ) สำหรับนักเรียน 30 คน/ชั้นปี ได้รับงบประมาณจาก กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ปัจจุบันมี 6 มหาวิทยาลัยและ 7 โรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ ในส่วนของ มจร. ได้มอบหมายให้สถาบันการเรียนรู้เป็นผู้ประสานงานกลาง การเรียนการสอนใช้สถานที่ของชั้น 12 ของอาคารนวัตกรรมการเรียนรู้ (บางมด) และ อาคารสถาบันพัฒนาและฝึกอบรมโรงงานต้นแบบ (บางขุนเทียน) หลักสูตรเน้นการบูรณาการสาระการเรียนรู้และสร้างบรรยากาศการวิจัยให้กับนักเรียน โครงการฯ ได้รับการสนับสนุนจากคณะต่างๆ ในการใช้อุปกรณ์สถานที่ รวมทั้ง การให้บุคลากรเข้ามาช่วยสอน และเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาโครงการแก่นักเรียน

6. โรงเรียน (วิทยาลัย) เทคโนโลยีฐานวิทยาศาสตร์ (Science-Based Technology School : SBTS)

โรงเรียนเทคโนโลยีฐานวิทยาศาสตร์ ผลิตนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) จำนวน 30 คน/ชั้นปี เริ่มในปี 2550 โดยมีเป้าหมายเพื่อผลิตนักประดิษฐ์/นักเทคโนโลยีรุ่นใหม่ที่มีความรู้พื้นฐานทางด้านวิทยาศาสตร์เพียงพอต่อการศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี รูปแบบดำเนินการคือจัดหลักสูตรพิเศษห้องเรียนวิทยาศาสตร์ ระดับ ปวช. (โรงเรียนประจำ) โดยเริ่มจากวิทยาการอาชีวพานทอง (ปัจจุบันเปลี่ยนชื่อเป็นวิทยาลัยเทคโนโลยีฐานวิทยาศาสตร์ ชลบุรี) เพียงแห่งเดียว และได้ขยายเพิ่มอีก 4 แห่งในปีการศึกษา 2553 ได้รับงบประมาณจาก สอศ./สวท. ในช่วงต้นสถาบันการเรียนรู้เป็นผู้ดูแล ต่อมาได้โอนย้ายความรับผิดชอบไปให้แก่คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี

7. หลักสูตรเฉพาะบุคคล (Individual Based Program : IBP)

หลักสูตรเฉพาะบุคคล เป็นหลักสูตรในระดับอุดมศึกษาเพื่อรองรับนักศึกษาที่มีวุฒิภาวะสูงและ/หรือความสามารถพิเศษ หลักสูตรนี้สามารถปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมตามความประสงค์ของผู้เรียนได้ ปัจจุบันหลักสูตรIBPในระดับปริญญาตรีอยู่การดูแลของ วิทยาลัยสหวิทยาการ แม้ว่าหลักสูตรนี้จะสามารถปรับแต่งให้เข้ากับความต้องการของนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษได้ แต่นักเรียนที่มีวุฒิภาวะเพียงพอที่เข้าใจจุดมุ่งหมายในชีวิตของตน และผู้ปกครองที่เข้าใจแนวคิดนี้มีค่อนข้างน้อย ปัจจุบันจึงมีนักศึกษาในระดับปริญญาตรีเพียงหนึ่งคน

โครงการต่างๆทั้ง 7 โครงการนั้น มจร.เข้าไปมีบทบาทและส่วนร่วมที่แตกต่างกันไป โครงการที่ใช้งบประมาณของ มจร. ทั้งหมด เช่น โครงการเพชรพระจอมฯ และโครงการ 2B-KMUTT นั้น มหาวิทยาลัยสามารถกำหนดแนวทางและวิธีการได้อย่างเต็มที่ ในขณะที่ โครงการที่ได้รับงบประมาณจากหน่วยงานภายนอก เช่นโครงการห้องเรียนวิศวะ-วิทย์ ดรุณสิกขาลัย (DSS) โครงการโรงเรียน (วิทยาลัย)เทคโนโลยีฐานวิทยาศาสตร์ (SBTS) นั้น บทบาทของมจร.ก็ลดหลั่นลงไป ในส่วนของโครงการห้องเรียนพิเศษวิทยาศาสตร์ สพฐ. (OBEC) นั้น เนื่องจากมจร.ไม่ได้รับงบประมาณโดยตรง การดำเนินการจึงเป็นในเชิงรับ ขึ้นอยู่กับโรงเรียนในโครงการที่จะขอความร่วมมือให้ช่วยจัดกิจกรรมให้แบบ on-demand

เมื่อพิจารณาช่วงเวลาของแต่ละโครงการ จะพบว่ากิจกรรมส่วนใหญ่จะเกิดขึ้นในช่วงปิดภาคฤดูร้อน ทำให้เป็นภาระหนักของบุคลากรผู้รับผิดชอบในช่วงเวลาดังกล่าว แต่เมื่อพิจารณาในมิติของบุคลากรที่ทำงานในโครงการต่างๆกลับพบว่าการกระจายอยู่ตามหน่วยงานต่าง ๆทั้งในส่วนของผู้รับผิดชอบและหน่วยงานที่ทำหน้าที่เป็นฝ่ายเลข

การดำเนินโครงการสำหรับเด็กที่มีความสามารถหลายโครงการที่ มจร. ดำเนินการอยู่ก่อให้เกิดผลประโยชน์มากมายหลายด้าน คือเยาวชนของประเทศได้รับการพัฒนา มจร. จะได้นักเรียนเก่งเข้ามาศึกษา เป็นการสร้างชื่อเสียงทั้งภายในภายนอกให้แก่ มจร. เป็นการสร้างสมประสบการณ์ สร้างแนวคิดแก่บุคลากร มจร. และเปิดโลกทัศน์แก่อาจารย์ให้เห็นประสบการณ์จริงที่นอกเหนือจากทฤษฎี และเป็นการสร้าง Classroom Research ให้อาจารย์ได้ทดลองสอนและนำมาปรับปรุง และนักเรียนได้ประสบการณ์การทำวิจัย

จากการดำเนินงานโครงการต่างๆ ของมหาวิทยาลัยฯ รศ.ดร. วิวัฒน์ เรืองเลิศปัญญากุล เสนอประเด็นระดมสมอง 4 ประเด็น ดังนี้

1. การดำเนินโครงการดังกล่าวเป็นพันธกิจ (Mission)ที่มหาวิทยาลัยควรทำ หรือเป็นงานเพื่อสังคม (Corporate Social Responsibility - CSR)ที่เป็นหน้าที่ที่มหาวิทยาลัยต้องทำ

2. โครงสร้างองค์กร (Structure: Self-organized or Strategically planned)

การดำเนินโครงการพิเศษต่างๆ ในปัจจุบัน บุคลากรที่รับผิดชอบและที่ทำหน้าที่ประสานงานจากหน่วยงานต่างๆ ทำให้บางครั้งเกิดความซ้ำซ้อนกัน และขาดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันระหว่างโครงการต่างๆ จึงควรพิจารณาว่าจะมีการวางแผนให้โครงการเหล่านี้มีโครงสร้างองค์กรที่เหมาะสม หรือให้เป็นไปตามความจำเป็นที่เกิดขึ้น

3. ความต้องการด้านงบประมาณ การยอมรับ และการตอบแทน (Requirements: Resources, Recognition and Reward)

บางครั้งมีโครงการที่ต้องเริ่มดำเนินการแต่ยังไม่มียกงบประมาณหรือทรัพยากร มหาวิทยาลัยจะสามารถสนับสนุนงบประมาณ กำลังคน และทรัพยากรอื่นๆ ล่วงหน้าได้หรือไม่ ทั้งนี้บางโครงการอาจเป็นโครงการที่ไม่ได้รับผลประโยชน์ตอบแทนในรูปตัวเงินกลับมา

การทำงานในโครงการเหล่านี้มักถูกมองว่าเหมือนกับทำงานการกุศล บางครั้ง หน่วยงานต้นสังกัด ผู้บังคับบัญชา มหาวิทยาลัยยังไม่ให้ความสำคัญ ให้การยอมรับ เพียงพอ แม้ว่าปัจจุบัน บางส่วนจะถูกนับเป็นภาระงาน แต่ก็ไม่มีผลการประเมินในส่วนอื่นลง ทำให้บุคลากรที่ทำงานในโครงการเหล่านี้บางคนมีภาระงานล้นมือ จึงอยากเสนอให้พิจารณาในประเด็นเหล่านี้ด้วย ผู้มาช่วยงานเหล่านี้อาจไม่ต้องการผลตอบแทนในรูปของเงินรางวัล แต่ขอให้มหาวิทยาลัย หน่วยงานต้นสังกัดเห็นว่างานนี้มีความสำคัญ เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจในการทำงาน

4. การเรียนรู้จากการดำเนินโครงการ [What we learn/gain(ed)]

การทำโครงการต่างๆ ได้เหล่านี้ บุคลากรที่ร่วมโครงการได้เรียนรู้สิ่งต่างๆ มากมาย แต่ความรู้ที่เกิดขึ้นจะอยู่ที่คนทำงาน ไม่เกิดกับองค์กร เมื่อมีการเปลี่ยนคนทำงาน หรือมีโครงการใหม่เกิดขึ้น ผู้ที่เข้ามาใหม่ก็มักจะต้องเริ่มต้นเรียนรู้งานใหม่ขึ้น ทำให้งานเกิดการสะดุด ดังนั้น น่าจะมีการสร้าง/สะสมองค์ความรู้ในการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษในมจร.

ผลตอบแทนจากการดำเนินโครงการต่างๆ ที่เป็นรูปธรรม เช่น โครงการ JSTP ที่ดำเนินการมา 14 ปี มีนักเรียนรุ่นแรกที่รับทุนและสำเร็จการศึกษากลับมาทำงานที่ มจร. และมีนักเรียน JSTP เป็นนักเรียนทุนของ มจร. นักเรียนในโครงการ วมว. และโครงการวิทยาลัยเทคโนโลยีฐานวิทยาศาสตร์ที่เพิ่งสำเร็จการศึกษาในรุ่นแรกนั้น ก็เข้ามาศึกษาต่อในมจร.เป็นจำนวนมาก อย่างไรก็ตาม นักเรียนที่ผ่านหลักสูตรพิเศษในโครงการเหล่านี้ ต้องเข้ามาเรียนหลักสูตรปกติในระดับอุดมศึกษา มจร.อาจจำเป็นต้องพิจารณาถึงหลักสูตรต่อเนื่องที่จะรองรับนักเรียนในโครงการเหล่านี้ต่อเนื่องต่อไปในระดับอุดมศึกษา

ที่ประชุมอภิปราย สรุปได้ดังนี้

1. การทำโครงการต่างๆ เช่น โครงการเพชรพระจอมเกล้า โครงการ 2B KMUTT รวมทั้งการไปช่วยกระทรวง หรือสถาบันอื่นๆ นับเป็นการทำงานตามพันธกิจ (Mission) เพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ คือ หาคณบดีคนเก่งเข้ามาเรียนที่ มจร. เราต้องการเด็กดีที่มีความรู้ความสามารถมาช่วยสร้างชื่อเสียงให้มหาวิทยาลัย มาช่วยอาจารย์ทำวิจัยให้ได้ผลดี ให้สมกับที่ มจร. ได้รับการคัดเลือกให้เป็นมหาวิทยาลัยวิจัย ซึ่งประโยชน์ที่ได้รับอาจไม่เห็นเป็นรูปธรรม แต่ภาพรวมของ มจร. จะดีขึ้น เป็นต้นว่า ผลงานวิจัยเพิ่มขึ้น คุณภาพดีขึ้น นอกจากนี้การที่มีนักเรียนดีและเก่งอยู่ในชั้นเรียนสามารถเพิ่มคุณภาพการเรียน เช่น เพื่อนช่วยเพื่อน พี่ช่วยน้อง สอนแทนอาจารย์ช่วยอาจารย์ได้ ซึ่งเป็นแนวคิดที่มหาวิทยาลัยพยายามจะนำมาใช้

2. การจัดการศึกษาดังกล่าวได้ผลตอบแทนอย่างไรนั้น ไม่สามารถนับเป็นรูปธรรมได้ แต่ด้านคุณภาพมีความชัดเจนคือ มจร. มีนักเรียนเรียนดี มีผลงาน ผลงานวิจัยเป็นส่วนที่ทำให้เกิดการยอมรับ ด้านทรัพยากรที่จำเป็นสำหรับโครงการควรขอรับการสนับสนุนจากมหาวิทยาลัย

อาจารย์ที่ปฏิบัติงานให้โครงการต่างๆ นับเป็นภาระงานได้ ท่านนายกสภามหาวิทยาลัยเสนอว่า น่าจะนับภาระงานให้กับผู้ที่มาช่วยโครงการมากเป็นพิเศษโดยอาจนับให้เป็น 2 เท่าหากทำเพิ่มจากภารกิจปกติซึ่งโดยระบบงานภายใน มจร. น่าจะทำได้ และ รศ. ดร. บุญเจริญ ศรีเนาวกุล คณบดีคณะวิศวกรรมศาสตร์ แจ้งว่าคณะฯ คิดภาระงานให้กับผู้ที่ช่วยโครงการอยู่แล้ว แต่มีประเด็นอยู่ 2 กรณี คือ อาจารย์บางคนไปร่วมงานโดยนับเป็นภาระงาน แต่บางคนสนใจไปร่วมงานโดยไม่นับเป็นภาระงาน นอกจากนี้คณะฯ สนับสนุนโครงการ วมว. เต็มที่เพราะอาจารย์หลายคนสนใจที่จะรับนักเรียนมาเป็นลูกศิษย์

3. การทำโครงการต่างๆ ทำให้ได้เรียนรู้มาก มหาวิทยาลัยและอาจารย์ได้เรียนรู้ รวมถึงโรงเรียนที่ไปสัมผัสและสังคมโดยส่วนรวมด้วย ในที่สุดสิ่งดีงามก็จะกลับมาที่มหาวิทยาลัย

4. กรรมการสภามหาวิทยาลัยมีความเห็นว่า ควรเสนอรูปแบบกิจกรรมที่เหมาะสมสำหรับเด็กที่มีความสามารถพิเศษ โดยระบุประสิทธิภาพ ความคุ้มค่า ทั้งนี้คณะทำงานอาจปรับปรุงจากของเดิมที่มีอยู่ หรือทำให้เข้มข้นขึ้น หรือหาภาคีเพิ่มทั้งในและนอกมหาวิทยาลัย

ดร. วิวัฒน์ เรืองเลิศปัญญากุล แจ้งว่าในภาพรวมผลสะท้อนกลับไปมหาวิทยาลัยอาจไม่ได้เห็นเป็น package ใหญ่ๆ สิ่งหนึ่งที่มีปัญหามากในปัจจุบันคือความตระหนักเรื่องต้นทุน เพราะโครงการเหล่านี้จะดำเนินงานจำนวนมากๆ (mass) ไม่ได้ จำเป็นต้องมีอัตราส่วนของอาจารย์ต่อนักศึกษาที่เหมาะสม และต้องให้เวลากับนักเรียนมากๆ ถ้าจะสอนให้มีประสิทธิภาพห้องเรียนต้องมีนักเรียนไม่เกิน 35 คน การสอนในลักษณะ mass production ทำให้เด็กที่มีความสามารถพิเศษเสียโอกาส มหาวิทยาลัยและส่วนรวมประเทศชาติก็เสียด้วย มหาวิทยาลัยจึงคิดเรื่องนี้ขึ้นมาเพื่อพัฒนาเด็ก gifted ให้ได้ประโยชน์เต็มที่

โครงการที่ดำเนินการเหล่านี้สามารถทำในโรงเรียนสาธิตที่เป็น Excellent Classroom มจร. ไม่มีโรงเรียนสาธิตจึงพิจารณาปัญหาจากโครงการที่ทำ เช่น ถ้าพบปัญหาของคนก่อนที่จะเข้ามาเรียนก็นำปัญหานั้นกลับมาหาวิธีแก้ไข ต้องเตรียม class, course อย่างไร คงไม่ใช่จัด class ต่อยอดไปเลย เพราะความเป็นจริงกับสมมุติฐาน (assumption) มีช่องว่างที่ห่างไปเรื่อยๆ ดังนั้นการเสนอรูปแบบกิจกรรมที่เป็น package อาจเป็นไปได้ยากเพราะเป็นเหมือนการรื้อระบบ สิ่งที่ทำคือนำผลสะท้อนมาหารือและปรับเปลี่ยนต่อไป

5. มจร. อาจรับเด็ก gifted แล้วจัดตั้งโรงเรียนและสอนเองตั้งแต่ ม.1 ถึงมหาวิทยาลัย หรืออาจต่อยอดกับโรงเรียนที่ใกล้เคียง มจร. ซึ่งกรณีที่ มจร. ดำเนินการเอง หลายคนอาจจะกลัวว่าเป็นไปได้ยาก สำหรับกรณีที่ต่อยอดกับโรงเรียนที่ใกล้เคียง มจร. อาจทำได้โดยการเข้าไปช่วยเป็นบางห้องแล้วพัฒนาเพื่อต่อยอด ซึ่งนายกสภามหาวิทยาลัยมีความเห็นว่าเป็นแนวคิดที่น่าสนใจ น่าจะลองดำเนินการเพราะถ้ามี Community College ร่วมงานกับ มจร. แล้วสร้างให้เป็น Science Technology Based High School ขึ้นมาใกล้ๆ กับ มจร. และนำ facilities ไปใช้ประโยชน์ได้ก็จะเป็นประโยชน์เพิ่มขึ้น

รองอธิการบดีอาวุโสฝ่ายวิชาการ และรองอธิการบดีอาวุโสฝ่ายบริหาร กล่าวว่า ในการดำเนินการ วมว. คนทำงานอาจเป็นกังวล เพราะเป็นเพียงโครงการ ความแน่นอนไม่ชัดเจนเหมือนโรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์ที่เป็นองค์กร หากจะเป็นหน่วยงานแบบโรงเรียนมหิดลฯ เป็นเรื่องใหญ่ต้องคิดอีกมากและต้องเสนอเรื่องไปยังรัฐบาล ขณะนี้โครงการต่างๆ ที่ มจร. ดำเนินการสามารถดำเนินการได้ดีและมหาวิทยาลัยพยายามจะ restructure งานที่เป็นโครงการเหล่านี้ให้เป็นงานที่ sustain ได้ในอนาคต สำหรับอาจารย์คณะต่างๆ ที่ไปช่วยงานน่าจะเจอจากกันได้เพราะเป็นการบริหารจัดการภายในและทุกโครงการมีกรรมการ มีกลไกการแก้ปัญหาในสภาวิชาการอยู่แล้ว ซึ่งมหาวิทยาลัยจะติดตามและแก้ไขปัญหาต่อไป

6. Advanced Placement Program เป็นโครงการสำหรับเด็กที่อยู่ในโรงเรียนแล้วมีความสามารถที่จะเรียนระดับมหาวิทยาลัยได้ เป็นอีกกลไกที่น่าสนใจและได้ประโยชน์ทั้งตัวเด็กและมหาวิทยาลัยซึ่งประเทศสหรัฐอเมริกาทำกันมาก ประเทศไทยเริ่มทำที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และมหาวิทยาลัยมหิดล ได้รับความสำเร็จปานกลาง

คณะวิทยาศาสตร์ มจร. เคยเสนอโครงการโดยขอเป็นกรณีพิเศษว่า ถ้านักศึกษาเรียนรายวิชามาแล้วและสอบผ่านเกณฑ์ของ มจร. สามารถขอยกเว้นไม่ต้องเรียนวิชานั้นอีก ซึ่งสภามหาวิทยาลัยให้ความเห็นชอบในการประชุมครั้งที่ 93/ 2549 วันที่ 13 ตุลาคม 2549 และมีการดำเนินงานในช่วงปี 2550-2551 แต่นักศึกษาให้ความสนใจค่อนข้างน้อย

7. หลักสูตรเฉพาะบุคคล (Individual Based Program - IBP) เป็นอีกหลักสูตรที่เด็กเข้าเรียนโดยมีอาจารย์ที่ปรึกษา 3-4 คนช่วยดูแล ถ้าเด็กมีความสามารถด้านใด ระดับใด ก็สามารถเลือกเรียนได้ สำหรับการให้ปัญญายู่ภายใต้การพิจารณาของอาจารย์และคณะกรรมการ ซึ่งอาจพบปัญหาความไม่เข้าใจของสังคมอยู่บ้าง แต่คิดว่าสิ่งที่เป็นหลักฐานคือผลงานของเด็ก

โดยสรุปแล้วการจัดการศึกษาคควรมี 2 แนวทาง คือ เด็ก gifted น่าจะมีช่องทางพิเศษสำหรับเด็ก gifted ส่วนเด็กทั่วไปก็ให้เรียนในแบบปกติ

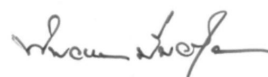
นายกสภามหาวิทยาลัย สรุปว่า มจร.เริ่มทำเรื่อง “เด็กที่มีความสามารถสูง” มาหลายปีแล้วโดย ดร. กฤษณพงศ์ กีรติกร พยายามคิดพยายามทำและพัฒนาเรื่อยๆ โครงการหลายโครงการเป็นประโยชน์กับ มจร.ที่ได้เด็กเก่งและดีเข้ามาเรียน ทำให้ผลผลิตของ มจร.ทั้งด้านบัณฑิตและงานวิจัยดีขึ้น สร้างชื่อเสียงให้กับ มจร. นอกจากนี้ยังเป็นการส่งเสริมเด็กที่มีศักยภาพสูงให้มีช่องทางการพัฒนาอย่างเต็มที่ เป็นผลดีกับเด็ก สังคม และประเทศชาติ

นางสาวนงลักษณ์ อ่องสุวรรณ

ผู้บันทึกรายงาน

ดร. ชีราพร ชัยอรุณดีกุล

ผู้ตรวจรายงาน

(ผศ. ดร. ทิพวรรณ ปิ่นวนิชย์กุล)

เลขานุการ

สภามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี